USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Bc. Ing. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **nezl. A. T.**, zastoupený zákonnou zástupkyní: T. M., zastoupený Mgr. Bc. Ivem Nejezchlebem, advokátem se sídlem Joštova 4, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odboru azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2009, č. j. OAM-457/VL-01-K01-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 9. 2010, č. j. 32 Az 20/2009 - 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 31. 8. 2009 žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

Žalobce napadl citované rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové; ten usnesením ze dne 16. 6. 2010, č. j. 32 Az 20/2009 - 38, řízení přerušil s ohledem na skutečnost, že dosud nebylo meritorně rozhodnuto ve věcech rodičů nezletilého žalobce, přičemž tvrzené azylové důvody žalobce se odvíjejí od důvodů jeho rodičů. Následně krajský soud rozsudkem ze dne 23. 9. 2010, č. j. 32 Az 20/2009 - 43, žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že předcházející správní řízení netrpí vadami vytýkanými v žalobě a že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále

též „s. ř. s.“). K otázce přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že postupem krajského soudu byl porušen zákon v jeho neprospěch.

Stěžovatel se domnívá, že správní orgán nedostatečným způsobem objasnil skutečný stav věci, neboť výrok rozhodnutí nemá oporu ve spisovém materiálu. Dále podotkl, že skutkový stav věci byl nesprávně právně kvalifikován. Důvody své žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel podrobně popsal ve správním řízení, zejména při pohovoru. Za podstatné důvody žádosti označil kromě snahy o legalizaci pobytu na území České republiky rovněž zcela konkrétní okolnosti, které vedly jeho rodinu k opuštění země původu. Tyto okolnosti spočívají v trvající hrozbě násilného jednání vůči osobě jeho matky ze strany jiných subjektů, před nimiž nebyla schopna v rámci země původu nalézt adekvátní ochranu.

Zákonná zástupkyně stěžovatele rovněž ve správním řízení poukázala na neuspokojivý zdravotní stav stěžovatele, jenž se narodil předčasně a dosud nepřekonal zdravotní obtíže s tímto spojené. V případě nuceného návratu do země původu existují důvodné obavy o život a zdraví stěžovatele z důvodu neuspokojivého stavu poskytování specializované zdravotní péče v zemi původu. Tyto důvody měl žalovaný posoudit jako důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Současně jsou dány rovněž důvody pro udělení azylu uplatňované rodiči stěžovatele ve správních řízeních o jejich žádostech, jež lze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu.

Žalovaný pochybil, neboť shora uvedené důvody žádosti o mezinárodní ochranu nehodnotil z hlediska eventuelního naplnění některé ze skutkových podstat § 14, popřípadě § 14a zákona o azylu. Žalovaný se rovněž nedostatečně vypořádal s otázkou, zda jsou v posuzovaném případě dány důvody pro udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu). Krajský soud v napadeném rozsudku na odůvodnění rozhodnutí žalovaného v tomto směru pouze odkázal; rozhodnutí žalovaného i rozsudek krajského soudu jsou proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Informace o zemi původu, které jsou součástí spisového materiálu, obsahují zcela obecné a neurčité údaje, jež nemají konkrétní souvztažnost se situací stěžovatele, a nelze je tak považovat za důkazy.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti. Odkázal především na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které jménem nezletilého stěžovatele učinila jeho matka jako zákonná zástupkyně během správního řízení. Dále žalovaný uvedl, že jak rozsudek krajského soudu tak napadené rozhodnutí byly vydány v souladu s právními předpisy.

Konstatoval, že v důvodech uváděných stěžovatelem v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany nelze spatřovat pronásledování z azylově relevantních důvodů v zemi původu. Nezletilý stěžovatel se narodil v České republice, proto nemohl být v Mongolsku pronásledován za uplatňování svých politických práv a svobod [§ 12 písm. a) zákona o azylu]. Stejně tak nemohl mít odůvodněný strach z pronásledování pro některý

z důvodů vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona. Pohnutky a vyslovené obavy zákonné zástupkyně stěžovatele z nedostatečné výživy v Mongolsku, života ve špatném životního prostředí a ekonomické nouzi nelze podřadit pod žádný za zákonem vymezených důvodů pro udělení azylu.

Stěžovatel se domnívá, že ve správním řízení nepochybil a postupoval v souladu se zákonem, když stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žádosti rodičů stěžovatele o mezinárodní ochranu byly zamítnuty jako zjevně nedůvodné podle § 16 zákona. Rovněž žaloby proti těmto rozhodnutím byly krajským soudem zamítnuty. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

K obecně vznesené námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného a následně i rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud uvádí, že eventuální nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti, a to dokonce i za situace, kdy to stěžovatel ani výslovně nenamítne. Ve smyslu shora citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 totiž další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat mj. tehdy, pokud krajský soud *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby*

způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“ (srov. shora citované usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39). V daném případě však v této rovině posuzování Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal.

Stěžovatel v kasační stížnosti v obecné rovině namítal, že ve správním řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud poukazuje na svou ustálenou judikaturu, z níž plyne, že „*žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami*“ (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný pod č. 488/2005 Sb. NSS). Z uvedeného vyplývá, že kasační námitky musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Stěžovatel musí vylíčit, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. Pouhá paragrafová či slovní citace některého zákonného ustanovení jako stížní bod neobstojí a je pro soud irelevantní. Jelikož stěžovatel svá tvrzení nikterak blíže nekonkretizoval, nemohl se jimi Nejvyšší správní soud zabývat.

Nejvyšší správní soud se nemohl zabývat námitkou vznesenou v kasační stížnosti, že v případě stěžovatele byly dány důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, které stěžovatel odvozuje od důvodů uváděných v žádostech jeho rodičů o mezinárodní ochranu. Tuto námitku stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, ačkoliv tak jistě mohl učinit již v řízení před krajským soudem; námitka je proto nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Na tomto místě nicméně zdejší soud uvádí, že je mu z úřední činnosti známo, že žádosti rodičů stěžovatele o mezinárodní ochranu byly zamítnuty podle § 16 zákona o azylu jako zjevně nedůvodné. Správnost závěrů žalovaného potvrdil i krajský soud, který žaloby proti rozhodnutím žalovaného zamítl. Následně zdejší soud rozhodl o kasačních stížnostech rodičů stěžovatele tak, že je odmítl pro nepřijatelnost (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2010, č. j. 1 Azs 27/2010 - 122 a č. j. 1 Azs 29/2010 - 115).

Nejvyšší správní soud nepřihlédl ani k námitce stěžovatele, že žalovaný nehodnotil jeho žádost o mezinárodní ochranu z hlediska eventuelního naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14, popř. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu [důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rovněž tuto námitku uplatnil stěžovatel poprvé až v řízení o kasační stížnosti; námitka je proto nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nad rámec Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 či doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu zabýval na straně 4 až 5 napadeného rozhodnutí. Dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro jejich udělení, což promítl rovněž do výroku svého rozhodnutí. Také s ohledem na další kasační námitku stěžovatele, že žalovaný nesprávně posoudil naplnění důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona, je uvedená námitka nepřípadná a vnitřně rozporná s dalšími námitkami obsaženými v kasační stížnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti brojil rovněž proti právnímu posouzení žalovaného a krajského soudu, že v posuzovanému případě nejsou splněny důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Tuto námitku lze podřadit pod důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zdejší soud se ve své judikatuře opakovaně vyjádřil, že *nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu* (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 - 68 nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69). K rozdílným standardům zdravotní péče se vyslovil též Evropský soud pro lidská práva, např. ve věci *Salkic and Others v. Sweden* (rozhodnutí ze dne ze dne 29. 6. 2004, stížnost č. 7702/04, dostupné na www.echr.coe.int). K námitce zhoršeného životního prostředí v zemi původu pak lze zmínit rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 5 Azs 38/2003 - 58, podle něhož ani *„okolnost, že stěžovatelka pochází z území, kde se udála katastrofa s rozsáhlými ekologickými dopady, není samostatnou kategorií, jež by zakládala sama o sobě důvod pro udělení azylu.“* Nejvyšší správní soud proto dospívá k závěru, že stížnostní námitky ohledně možné újmy způsobené nižší životní úrovní a zhoršeným životním prostředím v zemi původu jsou z hlediska azylově relevantních důvodů neopodstatněné a byly již ve správním řízení dostatečně vyvráceny. Ze stejného důvodu nelze přisvědčit ani tvrzení ohledně doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jelikož stěžovateli v případě jeho návratu do Mongolska zjevně nehrozí nebezpečí vážné újmy, tak jak je vymezena v § 14a odst. 2 zákona o azylu, tj. mučení, nelidské či ponižující zacházení ani trest (obdobně srov. rozsudek ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004 - 43). K finančním potížím zákonných zástupců stěžovatele v zemi původu pak lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, podle něhož „[o]*bavy stěžovatele, že v případě návratu do vlasti bude nezaměstnaný (...) nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v ustanovení § 14a zákona o azylu.*“ Krajský soud tak v souladu s konstantní judikaturou zdejšího soudu dospěl k závěru, že v daném případě nebyly dány důvody pro udělení doplňkové ochrany.

Nad rámec Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu a uzavírá, že azylové řízení je třeba chápat jako zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu. Legalizace pobytu prostřednictvím řízení o udělení mezinárodní ochrany je proto nepřijatelná (srov. rozsudek ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 55).

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že námitky, jež stěžovatel učinil předmětem sporu, byly v judikatuře zdejšího soudu řešeny a krajský soud se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo přivodit odlišnost rozhodnutí ve věci samé, a které by tak založilo přijatelnost kasační stížnosti.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky, které stěžovatel vznesl v kasační stížnosti. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. ledna 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu